

Informácia o aktuálnej situácii šírenia afrického moru ošípaných, realizácii opatrení na zabránenie šíreniu a eradikáciu afrického moru ošípaných a stave znižovania denzity populácie diviaka

Na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 436 z 21. júla 2021 v bode C.5. bolo uložené ministrom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka mesačne predkladať na rokovanie vlády Slovenskej republiky Informáciu o aktuálnej situácii šírenia afrického moru ošípaných, realizácii opatrení na zabránenie šíreniu a eradikácie afrického moru ošípaných a stave znižovania denzity populácie diviaka.

V boji proti šíreniu Afrického moru ošípaných (AMO) v rámci Slovenska bolo zo strany rezortu a Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky vykonaných množstvo opatrení a vydaných nariadení.

V rámci vyhlásenia mimoriadnej situácie bol vypracovaný:

- plán kontrol poľovných revírov so zameraním na kontrolu všetkých aktivít užívateľov poľovných revírov smerujúcich k zvýšenej intenzite lovu ako aj odstraňovaniu kadáverov. Počet kontrol, uložených opatrení a počet a výšku uložených sankcií za nedodržiavanie opatrení je znázornený v **Prílohe č. 1**

K 28.2.2022 bolo vykonaných v poľových revíroch spolu 58 kontrol. Z toho v oblasti bez obmedzení (biela zóna) počet vykonaných kontrol predstavoval 10, v nárazníkovej oblasti (modrá zóna) počet vykonaných kontrol bol 0, v oblasti výskytu AMO u diviakov (ružová zóna) bolo skontrolovaných 7 poľovných revírov a v oblasti výskytu AMO u domácich ošípaných (červená zóna) bol počet vykonaných kontrol 41.

- plán kontrol spracovateľských závodov bravčového mäsa so zameraním na výsledovateľnosť a vypracovanie „dodávateľskej“ mapy suroviny podľa výsledkov výsledovateľnosti bravčového mäsa určeného na spracovanie. V rámci plnenia tohto opatrenia boli zistené skutočné objemy a krajiny pôvodu mäsa.

K 28.2. 2022 bolo vykonaných celkom 480 úradných kontrol s negatívnym výsledkom.

Pôvod jatočných ošípaných zabitých na bitúnku v SR	Počet jatočných ošípaných
Ošípané pochádzajúce z chovov zo SR z reštrikčného pásma I. + oblasti bez výskytu AMO	27.824
Ošípané pochádzajúce z chovov z reštrikčného pásma II. v SR	2.652
Ošípané pochádzajúce z chovov z reštrikčného pásma III. v SR	746
Spolu ošípané - ošípané z chovov zo SR (reštrikčné pásma I., II., III., + oblasti bez výskytu AMO)	31.222
Ošípané z iných členských štátov EÚ	10.370
Spolu všetky zabitú ošípané	47.651

Najviac zásielok bravčového mäsa bolo dovezených z Českej republiky v počte 5 945 ks avšak najväčšie množstvo v objeme 2 254 982 kg bolo dovezené z Poľska.

Z 12 štátov EÚ v mesiaci január bolo na Slovensko dovezených 12 894 zásielok v celkovom objeme 11 978 324 kg bravčového mäsa - **Príloha č. 2**

- plán kontrol na „hranici“ s PL a CZ so zameraním sa na kontrolu pôvodu bravčového mäsa, testovanie na AMO s cieľom odhaliť, identifikovať zdroj a zamedziť dovozu bravčového mäsa zo zóny II a III z členských krajín EÚ kde je identifikovaná nákaza AMO.

Regionálne veterinárne a potravinové správy Slovenskej republiky k 28.2.2022 odobrali **437** úradných vzoriek bravčového mäsa z iných členských štátov s výskytom AMO (Poľsko, Nemecko, Maďarsko). Všetky úradné vzorky boli analyzované PCR metódou na prítomnosť vírusu AMO na Veterinárnom ústave Zvolen.

Výsledok všetkých analýz na prítomnosť vírusu AMO bol negatívny.

Od prvého potvrdeného výskytu Afrického moru na Slovensku od 25.7.2019 do 28.2.2022 bol výskyt AMO u domácich ošipovaných potvrdený v 39 chovoch a v prípade uhynutej či ulovenej diviacej zveri bolo potvrdených 3 728 pozitívnych prípadov. Výskyt Afrického moru ošipovaných sa najviac prejavuje v pobaltských krajinách, Poľsku, Maďarsku, Rumunsku, Ukrajine, Slovensku a výrazne prenikol aj do Nemecka. Najväčšou hrozbou sú pre nás okolité štáty Maďarsko, Poľsko a Ukrajina.

V priebehu posledných mesiacov sa darí udržiavať hranice rizikových oblastí tzv. modrú zónu (medzi ružovou a bielou) na úrovni okresov Liptovský Mikuláš, B. Bystrica, Žiar n/ Hronom, B. Štiavnica, Krupina a Levice. V tomto roku bol zaznamenaný iba 1 prípad výskytu AMO u domácich ošipovaných.

Prehľad výskytu AMO podľa okresov znázorňuje **Príloha č. 3**

Prioritou je v konečnom dôsledku chrániť veľkochovy a domáce chovy ošipovaných, ktorých populácia každoročne výrazne klesá a k 28.2.2022 sú stavy na úrovni 428 726 ks, čo je takmer o 115 000 ks menej ako za predchádzajúce obdobie k 28.2.2021. Najviac úsilia v boji proti Africkému moru ošipovaných musíme vyvinúť práve v juhozápadnej časti Slovenska, kde sú najväčšie produkčné chovy ošipovaných.

Informácia o vykonanom love a úhyne diviacej zveri za poľovnícku sezónu 2021/2022 so stavom k 28.02.2022.

Od začiatku poľovníckej sezóny 2021/22, t.j. od 1.3.2021 je na Slovensku ulovených 72 182 ks diviacej zveri. Mesačný prehľad uvádzame v nasledovnej tabuľke:

mesiac	lov
marec	986
apríl	2 663
máj	4 517
jún	4 921
júl	7 627
august	7 349
september	7 300
október	8 735
november	8 475
december	10 188
január	6 009
február	3 412
Spolu k 28.02.2022	72 182

Pre porovnanie uvádzame lov k adekvátnemu obdobiu z dvoch predchádzajúcich rokov:

Spolu k 28.02.2021 poľ sezóna 2020	59 656
Spolu k 28.02.2020 poľ sezóna 2019	75 223

Zdôvodnenie odlovu v aktuálnej sezóne proti predchádzajúcej

Lov diviačej zveri v aktuálnej sezóne je na podobnej úrovni ako v rekordnej sezóne 2019/2020. Uvedená skutočnosť je vzniknutá výraznejším lovom v mesiacoch december (10 188 ks) a január (6 009 ks) v aktuálnej poľovníckej sezóne, oproti lovu vo vlaňajšej poľovníckej sezóne december (6 010 ks) a január (5 325 ks). Nižší lov vo vlaňajšej sezóne bol pravdepodobne zapríčinený celoslovenskými opareniami súvisiacimi s ochorením COVID – 19.

Za dôležitý ukazovateľ lovu diviačej zveri v tejto poľovníckej sezóne považujeme to, že v bielych okresoch, v ktorých ešte nebol AMO zaznamenaný, a kde by malo dôjsť k výraznému zníženiu denzity diviačej zveri došlo k zvýšeniu lovu oproti uplynulej sezóne.

Porovnanie uvádzame v nasledovnej tabuľke:

kraj	Lov k 28.02.2021	Lov k 28.02.2022	rozdiel
Bratislava	3 331	4 743	+ 1 412
Trnava	3 036	4 719	+ 1 683
Nitra	7 534	10 839	+ 3 305
Trenčín	9 539	15 770	+ 6 231
Žilina	6 059	8 801	+ 2 742
Spolu	29 499	44 872	+ 15 373

V uvedených krajoch sa lov diviačej zveri oproti uplynulej poľovníckej sezóne **zvýšil o 52 %**. Výrazným faktorom, ktorý ovplyvnil tento údaj je umožnený lov diviačej zveri na spoločných poľovačkách oproti vlaňajšej sezóne.

Vývoj úhynov

Prehľad o výške úhynov za posledné roky je uvedený z poľovníckej štatistiky.

Poľovnícka sezóna	Úhyn v ks
2018/19	976
2019/20	1 576
2020/21	2 650
2021/22	3 922

Celková bilancia lovu a úhynov za posledné 2 roky za rovnaké obdobie:

	lov	úhyn	spolu
Spolu k 28.02.2022	72 182	3 922	76 104
Spolu k 28.02.2021	59 656	2 650	62 306

Informácia o vykonanom love a úhyne diviačej zveri podľa krajov za poľovnícku sezónu 2021/2022 so stavom k 28.2.2022 tvorí **Prílohu č. 4**

Akčný plán na zníženie denzity diviačej zveri v štátnom podniku Lesy Slovenskej republiky.

Ministerstvo listom č. 5438/2022-740 z 23.03.2022 požiadalo LESY Slovenskej republiky o predloženie akčného plánu na zníženie denzity diviačej zveri v poľovných revíroch, ktoré užívajú.

LESY Slovenskej republiky, š.p. užívajú 135 poľovných revírov, z toho predaný odstrel je v 64 poľovných revíroch.

Ako hlavný nástroj na zníženie denzity bude intenzívny lov diviačej zveri, bez obmedzenia pohlavia a veku. Lov bude realizovaný vo všetkých poľovných revíroch a je realizovaný od začiatku poľovníckej sezóny.

Individuálny lov je realizovaný zamestnancami LESOV Slovenskej republiky, oprávnenými žiadateľmi o lov diviačej zveri, poľovníckymi organizáciami, ktoré majú uzatvorené zmluvy o love zveri. Zamestnanci majú vydané povolenky na lov diviačej zveri a sú informovaní, že diviacia zver sa loví bez obmedzenia veku a pohlavia a bez obmedzenia počtu ulovených diviakov od začiatku poľovníckej sezóny 2022/23.

Oprávnení žiadatelia o bezodplatný lov diviačej zveri majú možnosť na základe informácií zverejnených na webovom sídle štátneho podniku požiadať o lov diviačej zveri. Pri love nie je obmedzený počet, pohlavie a vek ulovených diviakov

Lov diviačej zveri poľovníckymi organizáciami v poľovných revíroch s uzatvorenými zmluvami o love zveri, ktoré sú informované prostredníctvom Elektronickej knihy návštev poľovného revíru (EKNPR), ako aj poľovníckymi hospodármi, že oceňovanie každého uloveného diviaka, bez rozdielu na vek a pohlavie bude oceňované 1,00 eur s DPH. Touto cestou je v záujme štátneho podniku motivovať poľovnícke organizácie, aby diviačiu zver lovili takmer zadarmo.

Tam kde je to veterinárnymi opatreniami povolené, bude štátny podnik využívať lov diviačej zveri na spoločných poľovačkách, tento spôsob lovu sa osvedčuje na zníženie denzity diviačej zveri.

Neposledným nástrojom ako predchádzať AMO v poľovných revíroch v užívaní štátneho podniku a na Slovensku je vyhľadávanie tiel uhynutej diviačej zveri a ich kadáverov. Včasná asanácia pomáha pri znížení predpokladu ďalšieho šírenia nákazy v populácii diviačej zveri. O nutnosti vyhľadávania tiel uhynutej diviačej zveri sú zamestnanci štátneho podniku informovaní a majú povinnosť takúto činnosť zaznamenávať i v EKNPR pri návšteve poľovného revíru.